

**Інформаційна довідка
щодо проекту Закону України
«Про внесення змін до Кримінального кодексу України та Кримінального
процесуального кодексу України щодо визначення кола посадових осіб
місцевого самоврядування»
(реєстр. № 15014 від 06.02.2026)***

***Анотація.** В інформаційній довідці аналізуються підстави уточнення ознак спеціального суб'єкта кримінальних правопорушень, передбачених статтями 368, 368-5, 369, 382 Кримінального кодексу України та визначення їх підслідності в контексті проекту Закону України (реєстр. № 15014 від 06.02.2026) (далі – законопроект).*

Розглядається відповідність законопроекту вимогам Конституції України, правилам нормопроєктування, основоположним засадам законодавства про кримінальну відповідальність, законам України у сфері правового регулювання діяльності посадових осіб органів місцевого самоврядування.

***Ключові слова:** кримінальні правопорушення, кримінальне провадження, суб'єкти кримінальної відповідальності, посадові особи, органи місцевого самоврядування.*

Вступ

Законом України «Про службу в органах місцевого самоврядування» від 2 травня 2023 року № 3077-IX (далі – Закон № 3077-IX) оновлено правові та організаційні засади служби в органах місцевого самоврядування як професійної та політично неупередженої діяльності, удосконалено механізм реалізації громадянами України права рівного доступу до служби в органах місцевого самоврядування, уточнено класифікацію посад в органах місцевого самоврядування тощо.

Зміна законодавчих підходів до поділу посад службовців місцевого самоврядування на категорії зумовлює необхідність внесення змін до Кримінального кодексу України (далі – КК України) та Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК України) щодо конкретизації переліку посадових осіб місцевого самоврядування як суб'єктів кримінальної відповідальності.

Основна частина

У законопроекті пропонується викласти у новій редакції підпункт 3 пункту 3 примітки до статті 368 «Прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою» КК України, встановивши, що службовими особами, які займають особливо відповідальне становище, у статтях 368, 368-5, 369 та 382 КК України, у тому числі, є: голови обласних рад, заступники голів обласних рад, Київський, Севастопольський, Сімферопольський міський голова, міські (міст – обласних центрів) голови, заступник міського голови – секретар Київської міської ради, заступники Севастопольського міського голови. Пропонується також внести відповідні зміни до абзацу 4 пункту 1 частини п'ятої статті 216 КПК України щодо підслідності кримінальних правопорушень, вчинених такими особами.

За результатами проведеного аналізу вважаємо за доцільне зазначити таке.

Відповідно до частини другої статті 1 Закону № 3077-IX службу в органах місцевого самоврядування проходять посадові особи місцевого самоврядування, до яких належать виборні посадові особи місцевого самоврядування та службовці місцевого самоврядування.

До виборних посадових осіб місцевого самоврядування відносяться особи, які обираються на місцевих виборах територіальною громадою або обираються, затверджуються відповідною радою на строк повноважень відповідної ради, працюють в раді на постійній основі, одержують заробітну плату за рахунок місцевого бюджету та виконують повноваження місцевого самоврядування, передбачені законом (пункт 3 частини першої статті 2, пункт 2 частини першої статті 6 Закону № 3077-IX). Своєю чергою, службовцями місцевого самоврядування є громадяни України, які займають посади в апараті ради або виконавчому органі ради, одержують заробітну плату за рахунок місцевого бюджету та виконують встановлені для цієї посади обов'язки, пов'язані з виконанням завдань і функцій місцевого самоврядування. Такі службовці призначаються за результатами конкурсу безстроково (крім винятків, передбачених законом) на посаду службовця місцевого самоврядування I, II або III категорії та їм присвоюється ранг (пункт 11 частини першої статті 2, пункт 1 частини першої статті 6 Закону № 3077-IX).

Отже, із набранням чинності Закону № 3077-IX (набирає чинності не раніше, ніж через 6 місяців з дня припинення або скасування воєнного стану в Україні) голови обласних рад, заступники голів обласних рад, Київський, Севастопольський, Сімферопольський міський голова, міські (міст – обласних центрів) голови, заступник міського голови – секретар Київської міської ради, заступники Севастопольського міського голови належатимуть до виборних посадових осіб, а їх посади не підпадатимуть під категорії I, II або III посад в органах місцевого самоврядування, що зумовить потребу узгодження чинних норм КК України та КПК України із положеннями Закону № 3077-IX.

За таких умов, пропонувані законопроектом зміни до підпункту 3 пункту 3 примітки до статті 368 КК України та абзацу 4 пункту 1 частини п'ятої статті 216 КПК України заслуговують на увагу.

Водночас назва законопроекту не корелюється із його змістом, оскільки «визначення кола посадових осіб місцевого самоврядування» не є предметом правового регулювання КК України та КПК України.

Висновок

Уточнення ознак спеціального суб'єкта кримінальних правопорушень, передбачених статтями 368, 368-5, 369, 382 КК України, та визначення їх підслідності пов'язано з оновленням правових та організаційних засад служби в органах місцевого самоврядування в Україні.

*Дослідницька служба
Верховної Ради України*

** Цей документ підготовлений Дослідницькою службою Верховної Ради України як довідковий інформаційно-аналітичний матеріал. Інформація та позиції, викладені в документі, не є офіційною позицією Верховної Ради України, її органів або посадових осіб. Цей*

документ може бути цитований, відтворений та перекладений для некомерційних цілей за умови відповідного посилання на джерело.